



# Boeiende Bomen: van verplanting tot vervanging in stedelijk groenbeheer

Bomen in de stad leveren regelmatig praktische uitdagingen op. Wortelopdruk, ziekten, beperkte groei ruimte en herinrichtingen vragen om ingrepen in het bestaande bomenbestand. In deze projecten is te zien hoe daarmee wordt omgegaan. Van het verplanten van een grote boom tot het vervangen van zieke soorten en het verbeteren van groeiplaatsen. Ook bodemopbouw en digitale ondersteuning spelen een rol. De voorbeelden geven een beeld van de dagelijkse praktijk van boombeheer, met aandacht voor behoud, veiligheid en toekomstbestendige aanplant.

Auteur: Manon Botterblom

## Groenplan Kolderveen: nieuwe elzen, fruitbomen en een dykswâl

Voor het nieuwbouwproject Kolderveen in Terwispel heeft DAM Groenadvies een groenplan opgesteld in opdracht van Stichting Moai Wenplak Terwispel. Het plan richt zich op landschappelijke inpassing rondom de wijk. Bestaande elzensingels zijn aan de oostzijde versterkt met nieuwe zwarte elzen. Aan de noordzijde zijn hoogstamfruitbomen en een walnoot geplant voor bewonersgebruik. Aan de westzijde is een dykswâl aangelegd met zomereiken en inheemse struiken. Na afronding volgen nog zes zuilvormige *Quercus robur* 'Fastigiata' in de verharding.



De boom is de wijk herplaatst. Transport over 300 meter





## Drie eiken verplanten voor de gemeente Opsterland

In Ureterp heeft de #Ggemeente Opsterland\$G drie volwassen eiken laten verplanten vanwege de uitbreiding van basisschool De Opdracht. Na een verplantbaarheidsonderzoek is gekozen voor behoud op een nieuwe locatie op circa 100 meter afstand. De verplanting is uitgevoerd met een ruime kluit en begeleid met snoei en groeiplaatsmaatregelen. Voor de nazorg is een meerjarig monitoringsprogramma ingericht met onder meer vochtsensoren en bodemonderzoek. Doel is om de bomen duurzaam te behouden en de biodiversiteit in de omgeving te waarborgen.



## Van wens tot werkelijkheid: boomveiligheidsonderzoek in GRIB

In opdracht van gemeente Utrecht heeft het GRIB-team een uitbreiding ontwikkeld waarmee boomveiligheidsonderzoek (BVO) binnen GRIB kan worden uitgevoerd. Voorheen gebeurde dit met aparte software. De nieuwe functionaliteit is geïntegreerd in het bestaande systeem en bevat onder meer een opnameformulier ('paspoort') voor inspecteurs en ondersteuning van het volledige proces. De ontwikkeling is afgestemd met gebruikers en sluit aan op het GRIB-datamodel. De uitbreiding is breder inzetbaar en speelt in op de vraag naar één integraal systeem voor boomveiligheidsbeheer.



Gemeente Utrecht, opdrachtgever van dit project



## Zelfgroeïend huis voor grote grazers

In De Staart is er met wilgen een zelfgroeïend huis gemaakt voor grote grazers. De wilgentakken met een doorsnee van ongeveer 10 cm worden in een cirkel van 3 meter aan doorsnee in de grond ingegraven. De onderste helft krijgt wortels, de bovenste helft takjes met blaadjes. In de loop van enkele jaren zullen de gestoken takken met elkaar vergroeïen tot één dikke ronde holle wilgenboom. Eén veilig huis voor de wilgen zelf, én een wind schuilplaats voor de grote wilde grazers.



Het huis van wilgen in natuurgebied De Staart

## Schoemaker Plantage, stads wonen in een landschappelijk raamwerk



Tiny Forest op het eiland in de parkzone; niet één boom maar een heel bos.

Schoemaker Plantage in Delft combineert stedelijk wonen met een landschappelijke opzet. De wijk bestaat uit de Klinkerbuurt, Grasbuurt en een centraal stadspark met inheemse bomen, waterpartijen en biodiversiteit als uitgangspunt. De openbare ruimte is ontworpen om ontmoeting, klimaatadaptatie en natuurbeleving te stimuleren. Wadi's, natuurlijke oevers, een tiny forest en autoluwe straten versterken het groene karakter. De architectuur sluit aan op de 'Nieuwe Delftse School' en verbindt de wijk visueel en ruimtelijk met Delft.



## Boerenboomfeestdag brengt jeugd en groen samen

Tijdens de Boerenboomfeestdag helpen basisschoolkinderen boeren met het planten van bomen en struiken. De kinderen leren daarbij over biodiversiteit, duurzame landbouw en het belang van bomen in het landschap. Naast het planten zijn er educatieve activiteiten over natuur en voedselproductie. Stichting Nationale Boomfeestdag wil zo jongeren vroeg betrekken bij vergroening van het landelijk gebied en bewustwording rond klimaat en natuur versterken.



Op de Boerenboomfeestdag graven kinderen een plantgat - Foto: Piet Levering

## Boomvervangingsprogramma Rotterdam: Vervangen zieke kastanjabomen door andere boomsoorten

In Rotterdam zijn langs de Groenendaal circa 40 nieuwe bomen geplant als onderdeel van het boomvervangingsprogramma. Zieke kastanjabomen, aangetast door de kastanjabloedingsziekte, zijn gefaseerd verwijderd wanneer veiligheid in het geding was. De gemeente heeft gekozen voor diverse soorten, zoals esdoorns, linden en kersen, om risico's te spreiden en biodiversiteit te vergroten. Nieuwe aanplant bestaat bewust uit jonge bomen met betere groeikansen. Naast de herplant zijn ook paden aangepast en is de groenstrook verrijkt met kruidenmengsels en bloembollen.



Verskillende soorten vervangen de oude kastanjabomen die niet meer veilig waren door kastanjabloedingsziekte. gemeente Rotterdam - Jan de Groen.

## Vergroening Hofplein Rotterdam met goede grond



De levering van de bomengrond door Heicom

Voor de vergroening van het Hofplein in Rotterdam heeft Heicom op maat gemaakte bomengrond geleverd. Dit gebeurde in opdracht van BAM Infra Nederland en de gemeente. Het plein heeft een grootschalige herinrichting ondergaan met meer ruimte voor bomen en groen. Het ontwerp kwam van Juurlink+Geluk. Ook de bestaande fontein is opnieuw geïntegreerd. De aangepaste groeiplaatsen moeten zorgen voor betere groeiomstandigheden voor de nieuwe aanplant.



## Verplanting Sequoiadendron giganteum in Wieringen

In Wieringen is een *Sequoiadendron giganteum* uit 2003 succesvol verplant vanwege te sterke wortelgroei. De boom veroorzaakte al lichte wortelopdruk en dreigde op termijn schade te geven aan verharding en ondergrondse infrastructuur. Na onderzoek is gekozen voor behoud door verplanting in plaats van kap. Een jaar vooraf zijn de wortels rondgestoken om een compacte kluit te vormen. De boom is vervolgens circa 300 meter verplaatst naar een ruimere standplaats aan de Orchideehof, waar hij naar verwachting duurzaam kan doorgroeien.



De boom op de nieuwe plaats met voldoende groeiruimte voor de komende 200 jaar